

РЕШЕНИЕ

№ 310

гр. С., 29.12.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – С., ПЪРВИ ВЪЗЗИВЕН ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ,
в публично заседание на дванадесети декември през две хиляди двадесет и
трета година в следния състав:

Председател: Петър Хр. Маргаритов

Членове: Тоничка Д. Кисьова
Мария Ан. Славчева

при участието на секретаря Софка М. Димитрова
като разгледа докладваното от Тоничка Д. Кисьова Въззивно гражданско
дело № 20235400500404 по описа за 2023 година

Производството е по реда на чл.258 и сл. от ГПК.

С Решение № 207/18.04.2023г., поправено с Решение № 337/14.08.2023г., постановени по гр.д.№ 795/2022г. по описа на Районен съд-С. е осъдено „Фератум Б.“ ЕООД, ЕИК 200599406, със седалище и адрес на управление гр. София, ул. „Александър Малинов“ № 51, вх. А, ет. 9, офис 20,представявано от И.В.Д. и Д.В.Н. на основание чл. 55, ал. 1, предл. I-во от 33Д да заплати на С. Г. Б., ЕГН *****, от гр. С., ул. „Ч.“ №*, ет.*, ап.* недължимо платената сумата от 1044 лева по договор за предоставяне на потребителски кредит № 761274/28.05.2019г., от която 924 лева представляващи възнаграждение за предоставяне на поръчителство и 120 лева- такси по тарифата и общите условия, ведно със законната лихва, считано от 17.08.2022 г. - датата на подаване на исковата молба до окончателното плащане на вземането, като е отхвърлен като неоснователен и недоказан иска в частта за разликата над уважения размер от 1044 лева до пълния предявен размер от 1200 лева. Осъдено е „Фератум Б.“ ЕООД, ЕИК 200599406, със седалище и адрес на управление гр. София, ул. „Александър Малинов“ № 51, вх. А, ет. 9, офис 20,представявано от И.В.Д. и Д.В.Н. на основание чл. 78, ал. 1 ГПК да заплати на С. Г. Б., ЕГН *****, от гр.С., ул. „Ч.“ №*, ет.*, ап.* сумата от 147,90 лв. за направените деловодни разноски съразмерно с уважената част от иска. Осъден е С. Г. Б., ЕГН *****, от гр. С., ул. „Ч.“ №*, ет.*, ап.* на основание чл. 78, ал. 8, вр. ал. 3 ГПК да заплати на „Фератум Б.“ЕООД, ЕИК 200599406, със седалище и адрес на управление гр. София, ул. „Александър Малинов“ № 51, вх. А, ет. 9, офис 20, представлявано от И.В.Д. и Д.В.Н. сумата от 13 лева за юрисконсултско възнаграждение, съразмерно с отхвърлената част от иска. Осъдено е „Фератум Б.“ ЕООД, ЕИК 200599406, със седалище и адрес на управление гр. София, ул. „Александър Малинов“ № 51, вх. А, ет. 9, офис 20,представявано от И.В.Д. и Д.В.Н. на основание чл. 38, ал. 1, т. 2 ЗАДв. да заплати на адвокат Мая Минчева О., ЕГН

*****, гр. Р., бул. „Б.“ № 9 сумата от 261 лв. за адвокатско възнаграждение, съразмерно с уважената част от иска.

Решението е обжалвано в срок с въззивна жалба с вх.№ 3050/09.05.2023г. от вх.№ 3050/09.05.2023г от „Фератум Б.“ ЕООД чрез пълномощника му юрисконсулт Г. Га с оплаквания за неправилност, поради противоречие с материалния закон, допуснати съществени процесуални нарушения и необоснованост. Излагат се доводи, че неправилно съдът е приел, че договорът за потребителски кредит е нищожен, тъй като разпоредбата на чл. 22 от ЗПК изисква да не са спазени всички изисквания на чл.10,ал.1 от ЗПК, а не само отделни нейни елементи, за да бъде обявен договорът за потребителски кредит за недействителен. Съгласно ЗПК ГПР следва да бъде изчислен към момента на сключването на договора за кредит, докато правоотношението между потребител и „Фератум Банк“ ЕАД възниква в последващ момент, в резултат на неизпълнението на задължението на кредитополучателя за предоставяне на обезпечение. В този смисъл в понятието „общ разход по кредита за потребителя“ съобразно § 1 от ДР ЗПК се включват разходи по кредита, включително лихви, комисиони, такси, възнаграждение за кредитни посредници и всички други видове разходи, пряко свързани с договора за потребителски кредит, които са известни на кредитора. „Фератум Б.“ ЕООД към момента на сключване на договора за потребителски кредит не е наясно с разходите по договора за гаранция с третото лице, който не е бил сключен и се сключва в последващ момент. Затова при определянето на ГПР не са допуснати нарушения и потребителят има цялата необходима информация, за да вземе решение дали сключването на договор е подходящо за него. Съдържанието на договора отговаря на изискванията на чл.11, ал.1, т.1-9 и т.11, т.12 ЗПК - съдържа дата и място на сключването, вид на предоставения кредит, индивидуализация на страните, срок на договора, общия размер на кредита и начин на усвояването му, размер на ГЛП, информация относно размера, броя, периодичността и датите на плащане на погасителните вноски, както и информация за правото на потребителя при погасяване на главницата по срочен договор за кредит да получи при поискване и безвъзмездно, във всеки един момент от изпълнението на договора, извлечение по сметка под формата на погасителен план за извършените и предстоящите плащания. Договорът отговаря също на изискванията на чл.10, ал.1 ЗПК, както и на изискванията на чл.11, ал.1, т.10 от ЗПК. В договора е посочен ГПР и начина, по който е формиран, което води и до яснота относно включените в него компоненти, поради което не е нарушено основното изискване за сключване на договора по ясен и разбираем начин - чл.10, ал.1 ЗПК. Параметрите и условията на договора са описани в предоставените на заемателя ОУ и Стандартен европейски формуляр. Съдът неправилно е приел, че таксата за гарант следва да бъде включена в ГПР, без да изложи мотиви за това. Сключването на договор за гаранция с „Фератум Банк“ ЕАД е допълнителна услуга, която не е задължително условие за получаване на кредит от „Фератум Б.“ ЕООД и не подлежи на включване в годишния процент на разходите по Договора за кредит. Гарантът сам определя условията, при които предоставя гаранции, съответно размера на своето възнаграждение. „Фератум Б.“ ЕООД не посредничи за сключването на договор за гаранция между „Фератум Банк“ ЕАД и кредитополучателя и съответно няма участие в свободата на договаряне между тях. Потребителят по своя собствена инициатива е поискал предоставяне на гаранция от „Фератум Банк“ ЕАД и съответно сключването на договор за гаранция, като „Фератум Б.“ ЕООД остава външно за правоотношението между гаранта и потребителя лице. В приложение № 2 към отговора на исковата молба ясно са показани възможностите на потребителя за избор при кандидатстване, както и свързаните с избора на „Фератум Банк“ ЕАД разходи. Потребителят може да посочи свой поръчител и да не поема тези разходи. „Фератум Б.“ ЕООД предоставя кредити

както със, така и без поръчител, т.е. предоставянето на гаранция от страна на потребителите чрез „Фератум Банк“ ЕАД не е условие, без което договора за потребителски кредит няма да бъде сключен. В случай че потребителят е считал предложените от „Фератум Б.“ ЕООД условия на договора за предоставяне на гаранция за неизгодни, същият е могъл да не сключва договорите и да използва услугите на друг финансиращ субект, съответно да предостави друг тип обезпечение. Наред с това, потребителят е бил напълно наясно с необходимостта да се предостави гаранция по кредита, като уговорката за това се съдържа освен в Договора за предоставяне на финансови услуги и в Общите условия към него. Договорът за гаранция е сключен между кредитополучателя и „Фератум Банк“ ЕАД, което е дружество - партньор на „Фератум Б.“ ЕООД, но същото е самостоятелно юридическо лице, кредитна институция, лицензирана в Малта, която предоставя услуги на територията на Република Б. по силата на свободата на предоставяне на услуги, съгласно взаимното признаване на единния европейски паспорт, и е вписана под № 238 в нарочния регистър на БНБ. „Фератум Банк“ ЕАД е дружество, независимо от „Фератум Б.“ ЕООД, което на свое собствено основание е начислило възнаграждение спрямо кредитополучателя за предоставена от Гаранта услуга. „Фератум Банк“ ЕАД се явява трето за правоотношението между „Фератум Б.“ ЕООД и ищеца лице, което е гарантирало изплащането на задълженията на ищеца спрямо „Фератум Б.“ ЕООД. Между „Фератум Банк“ ЕАД и ищеца е налице отделно и самостоятелно правоотношение, обективизирано в отделен договор, към който „Фератум Б.“ ЕООД няма отношение. По съществото си Договорът за гаранция е договор за поръчителство - „Фератум Банк“ ЕАД да изплати задълженията на кредитополучателя по договора по смисъла на ЗЗД. Дължимата по договора за гаранция такса е възнаграждение за поръчителя - ЗЗД не съдържа забрана договорът за поръчителство да е възмезден. При осъществяване на дейността си като финансова институция, сключваща договори за кредит с потребители, „Фератум Б.“ ЕООД е спазил всички предвидени законови изисквания, в т.ч. ЗЗП и ЗПК и изпълнява насрещните си задължения към потребителите по сключените договори за заем, изготвени изцяло в съответствие с императивните норми на закона. Начисляваните лихви (и евентуално неустойки) са изцяло съобразени с действащата нормативна уредба и всички стандарти за отговорно кредитиране. Прилаганите от „Фератум Б.“ ЕООД Общи условия по договорите за кредит са предмет на предварително одобрение от КЗП и в този смисъл са потвърдени от надзорния орган в сектора на защита на потребителите. За „Фератум Б.“ ЕООД, в качеството му на кредитодател - страна по договори за потребителски кредити, не са налице каквито и да е било основания и/или задължения за плащане на суми като получени без правно основание. Вземанията му произтичат единствено и само от валидни договорни основания - сключени договори за кредит и дължими по тях парични суми - главници, лихви и т.н. В процеса на кандидатстване и отпускане на кредити през интернет страницата на „Фератум Б.“ ЕООД потребителят сам може да избере дали да посочи собствен поръчител или да се договори с „Фератум Банк“ ЕАД, като още в този момент преди сключване на договор, при избор на „Фератум Банк“ ЕАД, може да види възнаграждението му като гарант. При избор на „Фератум Банк“ ЕАД, потребителят получава с електронно съобщение договора, заедно с вноските, дължими за възнаграждението на „Фератум Банк“ ЕАД - отново преди този договор да е обвързващ за него. Едва след като е получил както договора за кредит, така и договорът за гаранция, потребителят получава и код за потвърждение, който може да въведе на страницата на „Фератум Б.“ ЕООД, за да се обвърже с Договора, съгласно чл. 6.3. от Общите условия. Срокът за въвеждането на този код е 48 часа - два дни - чл. 6.4. от Общите условия, поради което потребителят има достатъчно време да се запознае с условията на договорите, в това число да ангажира консултант за преглед. Неправилно съдът е приел, че установените факти сочат на безспорния извод за

заблуждаваща търговска практика. На всеки етап от процеса потребителят разполага с необходимата информация и време, за да прецени дали посоченият договор е подходящ за него или не. В конкретния случай процесния кредит не е първи за ищеца и същият е клиент на дружеството от януари 2016 г. и има 58 заявки за кредит към „Фератум Б.“ ЕООД. По делото е доказано, че „Фератум Б.“ ЕООД и „Фератум Банк“ ЕАД са отделни икономически субекти, макар да са част от една корпоративна група. Те имат отделни банкови сметки. Експертизата доказва, че задължението на ищеца към „Фератум Б.“ ЕООД е било платено от „Фератум Банк“ АД и услугата по договора за гаранция е била реално предоставена. Българското законодателство не забранява договора за поръчителство между длъжник и поръчител да бъде възмезден. В жалбата се сочи още, че неправилно районният съд е осъдил „Фератум Б.“ ЕООД трябва да заплати на адв. М.О. сумата от 261,00 лева деловодни разноски на основание чл. 38, ал.2 във вр. с ал.1, т. 2 от ЗА за оказана правна помощ на материално затруднено лице, без да е доказано осъществяването на предвидените в чл. 38, ал.1 от ЗАдв, предпоставки, поради което исканията на пълномощника на ищеца се явяват неоснователни и недоказани и следва да се отхвърлят. Проява на недобросъвестно упражняване на произтичащите от пълномощието права е и неявяването на пълномощника на ищеца в съдебното заседание показва бланкетно договаряне на посоченото в пълномощното, а претендирането на възнаграждение от адвоката цели лично облагодетелстване на адвоката за сметка на насрещната страна. Налице е нарушение на принципите за законосъобразно упражняване на процесуалните права, така както го изисква чл. 4, ал.1 от КРБ и чл. 3 и 5 от ГПК, което представлява злоупотреба с процесуални права от страна на пълномощника на ищеца, каквото чл. 57, ал.2 от Конституцията на Република Б. не допуска. Моли да бъде отменено обжалваното решение като неправилно и бъде отхвърлен предявения иск. Претендира за разноски.

В срока по чл.263, ал.1 от ГПК не е постъпил отговор на въззивната жалба от въззиваемия С. Г. Б..

В съдебно заседание жалбоподателят „Фератум Б.“ ЕООД в представено писмено становище от пълномощника му юриконсулт Г. Г.а поддържа жалбата си.

Въззиваемият С. Г. Б., чрез пълномощника си адв.М.О. оспорва жалбата като неоснователна.

С.ският окръжен съд, като взе предвид оплакванията във въззивната жалба и след преценка на представените по делото доказателства счита че въззиванта жалба е подадена в срок , от надлежна страна, срещу подлежащ на обжалване акт, поради което е процесуално допустима.

Разгледана по същество въззивната жалба е неоснователна, а обжалваното решение, преценено по реда на чл.269 от ГПК е валидно, допустимо и правилно по следните съображения:

Районният съд е сезиран с предявен от С. Г. Б. срещу „Фератум Б.“ЕООД иск с правно основание чл. 55, ал. 1, предл. I от ЗЗД да бъде осъден ответника да му заплати сумата от 1 200 лв., с която се е обогатил неоснователно за сметка на ищеца при липса на основание, ведно със законната лихва, считано от подаване на исковата молба на 17.08.2022г. до окончателното плащане. Ищецът е поддържал твърдения, че е сключил с ответника Договор за потребителски кредит № 761274/28.05.2019г., по силата на който ответникът му е отпуснал кредит в размер на 1 200 лв., който той е следвало да върне, ведно с договорна лихва в размер на 276 лева на 12 месечни вноски, съгласно погасителен план, като първата падежна дата е 27.06.2023г. или общата сума за връщане е в размер на 1 476 лв., при ГПР 49,11 % и ГЛП 23,00%. Ищецът твърди, че е

заплатил на кредитора 12 месечни вноски, всяка в размер на 200 лв. или общо 2 400 лв., като 1 200 лв. от тази сума са платени при начална липса на основание, поради недействителост на договора за кредит на основание чл.21,ал.1 от ЗПК. Счита, че дължи заплащане само на чистата стойност на кредита, тъй като заплатената такса гаранция в размер на 924 лв. е платена на основание нищожната клауза на чл.5 от договора,поради накърняване на добрите нрави. Сочи, че предвиденото в посочената клауза възнаграждението за поръчителство съставлява „скрито“ възнаграждение, тъй като всички суми, платени извън съществени елементи на договора - главница и договорна лихва, представляват допълнително възнаграждение за кредитора и следва да бъдат включени в ГПР, тъй като се заплащат и при точно изпълнение от длъжника. Тази такса не е включена в ГПР и при включването ѝ ГПР ще надхвърли законоустановения размер в чл.19,ал.4 от ЗПК, поради което клаузата на чл.5 от договора е нищожна на основание чл. 19, ал. 5 от ЗПК. Платеното над чистата стойност на кредита от 1 200 лв. в размер на 1 200 лв. подлежи на връщане като платено без основание.

Ответникът в отговора на исковата молба оспорва предявения иск като неоснователен и моли да бъде отхвърлен. Признава факта на сключване на договор за кредит между ищеца и ответника, по силата на който на ищеца е отпуснат кредит в размер на 1200 лв., който следвало да върне ведно с договорената лихва от 23 % и ГПР от 49,11 % или обща сума за връщане 1 476 лв. Ищецът се задължил с т. 5 от договора да предостави поръчителство като обезпечение на договора.Клаузата за предоставяне на поръчителство не е условие за сключване на договора и не увеличава възможностите на кредитополучателя за отпускане на кредит в желания от него размер. Избраната от ищеца възможност е индивидуално договорена от потребителя и е включена в договора поради избора ѝ в заявката за кредит, подписана от ищеца. Ищецът сам е избрал обезпечение чрез поръчителство и е посочил „Фератум Банк“ ЕАД . Отрича тази клауза да представлява заблуждаваща търговска практика по чл. 68е ЗЗП, тъй като ищецът е бил информиран за всяка стъпка от сключването на договора. Счита, че таксата за поръчителство не представлява разход по кредита и не следва да се включва в ГПР, поради което е неоснователно и твърдението за нарушение на чл. 19, ал. 4 ЗПК. Счита, че договореният ГПР е в съответствие с посочената разпоредба, за който ищецът е уведомен предварително, както и за таксата за поръчителство, като ищецът не е бил принуден да сключва договор за гаранция с Фератум Банк. Разполагал е и с правото по чл. 29 ЗПК да се откаже от договора в срок от 14 дни от сключването му, което не е направил. Моли предявеният иск да бъде отхвърлен като неоснователен.

Не е спорно между страните, че на 28.05.2019г. между тях е сключен договор за предоставяне на потребителски кредит № 761274, по силата на който „Фератум Б.“ ЕООД като кредитор е отпуснал на С. Г. Б. като кредитополучател кредит в размер на 1 200 лева със срок за издължаване 12 месеца, като първата вноска е с падежна дата 27.06.2019 г., а последната с падежна дата 22.05.2020г., при лихвен процент от 23 % в размер на 276 лв. лихва и ГПР от 49,11 % или общата сума, която кредитополучателят следва да върне е 1 476 лв. Съгласно чл.5 от договора за потребителски кредит, кредитът се обезпечава с поръчителство, предоставено от Фератум Банк в полза на дружеството, с одобряването от дружеството на предоставеното в негова полза обезпечение, като уговорката, свързана с обезпечението, не може да се отмени нито от кредитополучателя, нито от лицето, предоставило обезпечението. Одобряването на обезпечението се извършва чрез одобряването на кредита. Погасителният план, предоставен от кредитора на кредитополучателя като част от преддоговорната информация съдържа броя на погасителните вноски, падежните дати, размерът на вноската, образувана от главница и лихва, като във вноските

не се съдържа размерът на плащането за поръчител.

Не е спорно между страните, че договорената такса за предоставяне на гаранция от „Фератум банк“ е в размер на 924 лева, като редът и условията за кандидатстване за потребителския кредит са предвидени в т. 3 от ОУ. Съгласно т.4.1. от ОУ кредиторът се е задължил да предостави на кредитополучателя преддоговорна информация за избрания кредит, а според т. 5 преди сключването на договора за потребителски кредит кредиторът оценява кредитоспособността на кредитополучателя, включително и предложеното от последния обезпечение, предоставено от гарант чрез договор за поръчителство или от поръчител, предложен от кредитоискателя и одобрен от дружеството. Съгласно т.5.8. от ОУ Поръчителят/гарантът е задължен солидарно с кредитополучателя, а съгласно т. 6.6 от ОУ договорът за кредит се счита сключен с изпращане на съгласие за сключване от кредитополучателя по един от предвидените начини – СМС, код за потвърждение на интернет страницата на кредитора, потвърждение за сключването на договора на потребителския профил на клиента или чрез собственоръчно подписване, което съгласие следва да бъде изпратено в рамките на 48 часа от уведомлението от дружеството за одобрение на потребителския кредит. В т. 9.4. са посочени банковите сметки на дружеството кредитор в Пощенска банка и Банка ДСК или алтернативно е предвидена възможност за плащане на месечните вноски чрез Изи пей по клиентския номер на дружеството.

От издадената от жалбоподателя справка за получените плащания е видно, че С. Б. е извършил плащания на 12 месечни вноски чрез Изи пей, съответно в периода 23.06.2019 г. – 29.08.2020 г., с които са погасени 1 200 лв. -главница, 276 лв.- лихва и 120 лв. такси по тарифата и общите условия. Заплатена е и сума за допълнително избрана незадължителна услуга към Фератум Банк в размер на 924 лева, която се дължи на лицето, предоставящо услугата и по посочена от него сметка. Съгласно чл.16, ал. 2, б.,„а“ от ОУ кредиторът има право да нареди сумата към лицето, комуто е дължима в случай, че бъде изплатена към кредитора. Сумата не е задържана от „Фератум Б.“ЕООД. В отговора на исковата молба ответникът не е оспорил твърдението, че ищецът е извършил 12 плащания по 200 лева.

От заключението на вещото лице по приетата и неоспорена от страните СИЕ се установява, че общият размер на извършените от С. Г. Б. плащания за погасяване на задълженията по Договор № *** за предоставяне на потребителски кредит от 28.05.2019 г., съгласно представените от „Фератум Б.“ ЕООД справки е 1 596 лева. Плащанията са извършени чрез платежна система ЕРАУ. С направените от С. Г. Б. погасителни вноски в общ размер на 2 520 лева е извършено погасяване по кредита, както следва: 1 200 лева – главница /Таблица 1, к.9/; 276 лева – договорна лихва /Таблица 1, к.6/; 120 лева – такса събиране /Таблица 1, к.13/; 924 лева – такса гаранция /Таблица 1, к.16/ Вещото лице сочи, че размерът на ГПР по Договор № 761274 за предоставяне на потребителски кредит от 28.05.2019 г., като се вземат предвид възнаграждението по договора за поръчителство в размер на 924 лева и събраните такси, съгласно ОУ в размер на 120 лева е 272.07 %.

При така установеното от фактическа страна правилно районният съд е квалифицирал предявеният иск по чл.55,ал.1,предл.І от ЗЗД и правилно е приел, че същият е основателен и доказан. По делото безспорно се установява, че между страните е сключен договор за потребителски кредит по реда на ЗПФУР. Правилно е прието също, че ответното дружество с оглед изрично предвиденото в чл. 18,ал.1,т.1 и ал. 2 ЗПФУР задължение не е доказало, че е предоставило преддоговорна информация на потребителя, като представените към делото ОУ за предоставяне на потребителски кредити от „Фератум Б.“ ЕООД са неотносими към процесния

договор за потребителски кредит от 28.05.2019г., тъй като са влезли в сила на 07.04.2021г., след изтичането на срока на договора на 22.05.2020г., съгласно погасителния план. След като ответникът не представя доказателства, че цялата необходима информация по чл. 10 ЗПФУР действително е предоставена и получена по предвидения начин от ищеца, то на основание чл. 18, ал. 5 ЗПФУР за договора за предоставяне на финансови услуги от разстояние са приложими разпоредбите на чл. 143 - 148 от ЗЗП. Ищецът признава, че е получил от ответника потребителски кредит в размер на 1 200 лв. на основание процесния договор, който е следвало да върне съгласно погасителния план, в който са посочени броя на погасителните вноски, елементи на вноските (главница и лихва) и техният размер, както и падежите на вноските. Правилно районният съд е приел също, че ответникът не е доказал, че е предоставил на ищеца общите условия по договора за кредит, действащи за релевантния период, както и по делото не е представен договора за поръчителство, сключен между „Фератум Банк“ като поръчител и С. Б. като клиент. Правилно е прието също, че оспорената от ищеца като нищожна клауза на чл. 5 от договора за кредит е с неясна формулировка и при липса на представени действащи към момента на сключване на договора за кредит ОУ, както и конкретните условия по договора за поръчителство водят са довели до невъзможност за потребителя да се запознае с всички условия по кредита и да вземе мотивирано решение за сключването му, както и да прецени дали договорът за кредит е изгоден за него и какви ще са икономическите последици от сключването му.

Клаузата на чл. 5 от договора за кредит, обективизираща поетото от потребителя задължение за учредяване на обезпечение е нищожна, като противоречаща на добрите нрави и като неравноправна. Съгласно чл. 16 от ЗПК кредиторът е този, който следва да оцени кредитоспособността на потребителя към момента на сключване на договора, а с уговорката за избор на предварително одобрен от кредитора поръчител се прехвърля върху длъжника рискът от неизпълнение на горното задължение. Посочените в чл. 5 алтернативи само привидно предоставят на потребителя право на избор, но на практика само водят до неоправдано засягане на интересите му. Възможността за ползване на професионален поръчител, като Фератум Банк се явява обременително, тъй като неизменно е свързано с допълнителни разходи, а изборът е ограничен от факта, че гарантът е предварително посочен от кредитора. Ответникът не установява, че потребителят е предварително информиран за размера на дължимото възнаграждение за поръчителя, за да е в състояние да вземе информирано решение преди да е изрази съгласие за сключване на договора за потребителски кредит. От самия договор е видно, че общата дължима сума по него е 1476 лева, която включва само дължимата главница от 1200 лева и лихва от 276 лева, която е 23 %. Какви други разходи за потребителя са включени не става ясно и в какво се изразяват те при положение, че ГПР е 49,11%. Освен това принципната възможност за избор на физическо лице, вместо предложеното юридическо лице, е ограничена от поставени от кредитора условия, поради което на практика за потребителя не е осигурен реален избор, както неоснователно се твърди в жалбата. При това положение не би могло да се приеме, че договорът за поръчителство е резултат от индивидуално уговаряне и свободна инициатива. След като поръчителят е предварително посочен от кредитора, длъжникът не е имал възможност за индивидуално договаряне, което налага извода, че уговорките за поръчителство по Договора за кредит и респективно свързания с него Договор за предоставяне на поръчителство противоречат на добрите нрави и са неравноправни по смисъла на чл. 143 от ЗЗП, тъй като са уговорени във вреда на потребителя с цена, близка по размер предоставената в заем сума. Тази конструкция от сделки води до скрито оскъпяване на кредита чрез сключване на привидно самостоятелен договор

за поръчителство, при незачитане на правото на избор на потребителя относно личността на поръчителя. След като възнаграждението за поръчителство е уговорено въз основа на нищожна клауза, то същото е недължимо. С оглед изложеното неоснователно е оплакването във въззивната жалба, че потребителят е имал възможност да посочи свой поръчител да не сключва договора за гаранция, или ако счита условията за неизгодни да се откаже от договора. Неупражняването на правото му на отказ не заздравява пороците на договора и не го прави действителен във всичките му части. Освен това клаузата на чл. 5 от договора е сключена при изначална липса на еквивалентност на насрещните престации и поставя в неблагоприятно положение икономически по-слабата страна по договора - потребителя, поради което е нищожна и като неравнопоставна. Срещу заплащането на възнаграждение за тази допълнителна услуга реално потребителят не получава еквивалентна насрещна престация. Обратното кредитодателят получава обезпечение от предложено от него лице, което в случая е и свързано лице и избрано от потребителя поради липса на друга възможност, срещу което потребителят в негова вреда се задължава да заплати възнаграждение в размер многократно надвишаващ допустимия размер.

Правилно районният съд е приел, че посоченият ГПР от 49,11 % не е действителният, поради което договорът не отговаря на изискванията на чл. 11, ал. 1, т. 10 ЗПК. Съгласно посочената разпоредба договорът за потребителски кредит съдържа годишния процент на разходите по кредита и общата сума, дължима от потребителя, изчислени към момента на сключване на договора за кредит, като се посочат взетите предвид допускания, използвани при изчисляване на годишния процент на разходите по определения в приложение № 1 начин. В чл. 1 и сл. от приложение № 1 към чл. 19, ал. 2 от ЗПК са посочени формулата и параметрите, които участват в изчисленията на годишния процент на разходите по кредита. В разглеждания случай посоченият в договора размер на ГПР от 49,11% не кореспондира на словесното разяснение, че разходите по кредита се свеждат до главница и възнаградителната лихва от 23%. Относно взетите предвид допускания е налице взаимно препращане между договора и общите условия, без обаче на практика такива да са формулирани в нито една от релевантните клаузи. Ответникът, в чиято тежест е било, не е ангажирал доказателства, че посоченият в договора ГПР от 49,11% е изчислен по предвидената в приложение № 1 към чл. 19, ал. 2 от ЗПК формула. Последната не е инкорпорирана в договора, нито е налице препращане към правната норма, която я предвижда. С оглед изложеното следва да се приеме, че договорът страда от липса на реквизит от задължителното съдържание по чл. 11, ал. 1, т. 10 от ЗПК, а именно посочване на взетите предвид допускания, използвани при изчисляване на ГПР. В чл. 19, ал. 4 от ЗПК е предвиден горен праг на ГПР – не по-висок от пет пъти размера на законната лихва по просрочени задължения в левове и във валута, определена с постановление на Министерския съвет на Република Б.. В § 1, т. 1 и 2 от ДР на ЗПК са дадени легални дефиниции на понятията „Общ разход по кредита за потребителя“ и „Обща сума, дължима от потребителя“. Общият разход по кредита за потребителя са всички разходи по кредита, включително лихви, комисиони, такси, възнаграждение за кредитни посредници и всички други видове разходи, пряко свързани с договора за потребителски кредит, които са известни на кредитора и които потребителят трябва да заплати, включително разходите за допълнителни услуги, свързани с договора за кредит, и по-специално застрахователните премии в случаите, когато сключването на договора за услуга е задължително условие за получаване на кредита, или в случаите, когато предоставянето на кредита е в резултат на прилагането на търговски клаузи и условия. Общият разход по кредита за потребителя не включва нотариалните такси. Общата сума, дължима от потребителя е сборът от общия размер на кредита и общите

разходи по кредита за потребителя. В случая в общата сума, дължима от потребителя, не е включена таксата по договора за поръчителство, която е 924 лв., при предоставен кредит в размер на 1 200 лв. Същата несъмнено представлява разход по кредита, поради което следва да бъде изрично посочена в ГПР. Включване на този разход в ГПР автоматично увеличава неговия размер и значително надхвърля предвидения в чл.19,ал.4 от ЗПК законов горен праг и съгласно заключението на СИЕ е в размер на 272,07 %. Определянето на стойността на поръчителството в отделен договор цели заобикаляне на посочената разпоредба. Отпускането на кредита е обвързано именно със сключването на договор за поръчителство, респективно с клаузата на чл. 5 от договора, тъй като така се повишава оценката за кредитоспособността на кредитополучателя и представлява условие за отпускането на кредита. Клаузата на чл. 5 е и заблуждаваща, тъй като не отговаря на действителния ГПР, включващ всички разходи по кредита. От ответното дружество е издадена справка за получени плащания, представена по делото, от която е видно, че ищецът е заплатил на ответното дружество 1200 лева главница, 276 лева лихва, 120 лева такси съгласно Тарифата и общите условия. Ответникът не ангажира никакви доказателства за основанието за плащане на посочените 120 лева за погасяване на какви такси и разноски по тарифата и общите условия.

При така установеното правилно районният съд е приел, че в случая е налице хипотезата на чл.55,ал.1, предл.1 ЗЗД за начална липса на основание за заплащане на сумата от 924 лева по договор за поръчителство с Фератум Банк и на сумата от 120 лева за такси по Тарифата и ОУ, като съгласно съдебната практика тази хипотеза е налице и в случаите, когато е получено нещо въз основа на нищожен акт. От заключението по СИЕ безспорно се установява, че действително платената от ищеца сума по договора за кредит е в размер на 2 520 лв. в периода 23.06.2019 – 29.08.2020 г. От тях дължимите и погасени суми по кредита възлизат в общ размер на 1 476 лв., в това число 1 200 лв. главница и 276 лв. договорна лихва. Остатъкът от 1 044 лв. е платен при начална липса на основание, като сумата от 924 лв. е платена по нищожната клаузата за поръчителство-чл.5 от договора, а за сумата от 120 лева липсват доказателства от страна на ответника за вида и основанието на дължимите такси по тарифата и общите условия към договора. Като е приел, че искът е основателен и доказан до размера на сумата от 1 044 лева и е осъдил ответника да я заплати на ищеца, ведно със законната лихва, считано от предявяване на иска на 17.08.2022 г. до окончателното плащане на задължението, районният съд е постановил правилно решение, което следва да бъде потвърдено.

Неоснователно е и оплакването във въззивната жалба, че неправилно е присъдено адвокатско възнаграждение на пълномощника на ищеца на основание чл.38,ал.2 от ЗА без да е доказано наличието на предпоставките по чл.38,ал.1,т.2 от ЗА. Съгласно практиката на ВКС изявленията за наличие на конкретно основание за оказване на безплатна помощ по чл. 38, ал. 1 ЗА, обвързват съда и той не дължи проверка за съществуването на конкретната хипотеза. Достатъчно за уважаване на искането по чл. 38, ал. 2 ЗА е: правна помощ по делото да е осъществена без данни за договорен в тежест на доверителя размер на възнаграждението по чл. 36, ал. 2 ЗА; заявление, че предоставената правна помощ е договорена като безвъзмездна и липса на данни, които да го опровергават; отговорност на насрещната страна за разноски, съобразно правилата на чл. 78 ГПК. В случая посочените предпоставки са били налице, поради което правилно на пълномощника на ищеца адв.О., осъществил правна помощ на основание чл.38,ал.1,т.2 от ЗА на материално затруднено лице е присъдено адвокатско възнаграждение на основание чл.38,ал.2 от ЗА.

Ще следва с оглед изхода на делото и на основание чл.81 във вр. с чл.78,ал.3 от ГПК да

бъде осъден жалбоподателя „Фератум Б.“ ЕООД да заплати на адв.М.М. О. адвокатско възнаграждение в размер на 404,40 лева на основание чл.38,ал.2 от ЗА във вр. с чл.7,ал.2,т.2 от Наредба № 1/09.07.2004г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения за осъществено безплатно процесуално представителство на въззиваемия С. Г. Б..

Мотивиран от гореизложеното С.ският окръжен съд

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решение № 207/18.04.2023г., постановено по 795/2022г. по описа на Районен съд-С..

ОСЪЖДА „Фератум Б.“ ЕООД, ЕИК 200599406, със седалище и адрес на управление гр. София, ул. „Александър Малинов“ № 51, вх. А, ет. 9, офис 20,представявано от И.В.Д. и Д.В.Н. да заплати на адвокат Мая Минчева О., ЕГН *****, гр.Р., бул.„Б.“ № 9 на основание чл.38,ал.2 във вр. с ал.1,т.2 от ЗА адвокатско възнаграждение в размер на 404,40 лева за осъществено безплатно процесуално представителство на въззиваемия С. Г. Б..

РЕШЕНИЕТО не подлежи на касационно обжалване.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____